

Naturvårdsverkets författningssamling

ISSN 1403-8234

Naturvårdsverkets allmänna råd till terrängkörningslagen (TKL) och terrängkörnings- förelöningen (TKF);

NFS 2005:1

Utkom från trycket
den 28 januari 2005

beslutade den 19 januari 2005.

Till 1 § första stycket TKL

Med körning i terräng med motordrivet fordon för jordbruksändamål bör förstås sådan körning som behövs i jordbruksarbete eller i direkt samband därmed.

Med körning i terräng med motordrivet fordon för skogsbruksändamål bör förstås sådan körning som behövs i skogsbruksarbete eller i direkt samband därmed.

Till 1 § första stycket 3 TKL

Vid bedömningen av om det är uppenbart att terrängkörning kan ske utan risk för skada på snötäckt jordbruksmark bör beaktas risken för isbränna på grödor och att skada kan uppkomma på marken även som följd av djupare tjäle.

Till 2 § första stycket TKL och 12 § första stycket TKF

Föreskrifter

Föreskrifter om undantag från terrängkörningsförbudet enligt TKL bör endast meddelas om det inte medför att risken för skada på mark eller vegetation eller skada eller störning på djurlivet eller dess livsmiljöer, friluftsliv, rennäring eller för kringboende bedöms bli större än om dispenser i de enskilda fallen meddelas.

Föreskrifter om undantag från terrängkörningsförbudet enligt TKL bör inte meddelas för körning inom skyddade områden, om terrängkörning inte tydligt är förenligt med syftet för området och områdets bevarandemål.

Dispenser

Särskilda skäl för dispens bör kunna vara t.ex.: rörelsehinder, bevakningsarbete, forskning, utbildning, räddningstjänstens övningar, malmprospektering, funktionärsarbete i samband med golftävling, motorsporttävling, transportbehov till fastighet på grund av äganderätt eller särskild rätt till fastighet eller materialtransport av t.ex. byggmaterial.

Dispens från terrängkörningsförbudet enligt TKL bör inte medges om körningen riskerar att medföra skada av betydelse på mark eller vegetation

eller skada eller störning av betydelse på djurlivet eller dess livsmiljöer, friluftsliv, rennäring eller kringboende.

Dispens från terrängkörningsförbudet enligt TKL bör inte medges för körning inom skyddade områden, om terrängkörning inte tydligt är förenlig med syftet för området och områdets bevarandemål.

Till 2 § andra stycket TKL och 12 § andra stycket TKF

Föreskrifter om undantag från terrängkörningsförbudet för körning inom regleringsområde bör inte meddelas.

För synnerliga skäl för dispens bör krävas mycket tungt vägande allmänna eller enskilda intressen som inte kan tillgodoses på annat sätt. Körningens påverkan på de intressen lagen skyddar bör vara försumbara.

Till 3 § TKL och 15 § TKF

Med olägenhet från naturvårdssynpunkt eller annan allmän synpunkt bör avses bl.a. negativ påverkan på mark, vegetation, djurliv, friluftsliv, rennäring eller annat allmänt intresse.

Föreskrifter för ett visst område kan ange att terrängkörning endast får ske efter vissa angivna leder eller endast viss tid på dygnet. Föreskrifter kan ange förbud mot terrängkörning.

Med körning som är till gagn för ortsbefolkningen bör avses sådana transporter och annan nyttotrafik som är nödvändig för ortsbefolkningen i glesbygden och på andra håll där det råder kommunikationssvårigheter. Med körning som är till gagn för ortsbefolkningen bör även avses sådan körning som är nödvändig för ortsbefolkningen för att kunna nyttja äganderätt eller särskild rätt till fastighet, t.ex. färd till och från fastighet.

Till 1 § första stycket 1 TKF

Statliga och kommunala tjänstemän i tjänsteärende

Undantaget för körning i tjänsteärende bör endast avse sådan körning som är nödvändig för tjänsteärendets utförande. Organiserade övningar bör inte anses vara generellt undantagna från förbudet.

Till 1 § första stycket 3 TKF

Fjällräddningen och räddningstjänst

Undantaget för fjällräddningen bör anses omfatta räddningsaktioner samt sådant rekognoseringsarbete som är nödvändigt för att kunna fullgöra fjällräddningsuppdraget, t.ex. rekognosering för att bedöma lavinfara. Vid rekognoseringsarbete bör körning på barmark undvikas, liksom körning i skyddade områden eller annars särskilt känsliga områden.

Undantaget för räddningstjänst bör anses omfatta räddningsinsatser som staten eller kommunen ansvarar för vid olyckor och överhängande fara för olyckor. Räddningstjänstens övningar bör däremot inte anses omfattas av undantaget.

Projektering, byggande, underhåll och skötsel av vägar

Undantaget för projektering, byggande, underhåll och skötsel av vägar bör anses omfatta körning på det blivande vägområdet samt körning på arbetstillfarter som är nödvändiga för vägbygget.

Till 1 § andra stycket 5 TKF**Hämtning av fälld björn, älg, hjort eller vildsvin**

Vid hämtning av fälld björn, älg, hjort, eller vildsvin till lämpligast belägna bilväg bör körning i första hand ske på stig såvida körningen inte riskerar att skada en stig som är avsedd för friluftslivet. Om en sådan stig riskerar att skadas bör körningen istället ske vid sidan av stigen. Körning på känsliga marker bör undvikas.

Till 1 § andra stycket 6 TKF**Skötsel- och anläggningsarbete**

Till anläggningsarbete bör även räknas vatten- och avloppsarbeten. Med friluftsområde bör avses t.ex. skidnedfarter, spår och leder, dock ej fjällanläggningar i sin helhet.

Till 1 § tredje stycket 1 TKF**Enskilda färdleder**

Undantaget för enskilda färdleder i terrängen som är avsedda för motorfordonstrafik bör inte anses omfatta leder eller spårbildningar som skapats av motordrivna fordon i samband med transporter eller i samband med annan körning inom exempelvis skogsbruk, jordbruk, anläggningsarbeten eller rennäring.

Till 1 § tredje stycket 2 TKF**Andra arbetsplatser, särskilt anordnade tävlings- eller övningsområden m.m.**

Med andra arbetsplatser än järnvägs- och fabriksområden bör avses t.ex. områden med pågående grustäkter och terräng i omedelbar anslutning till pågående byggverksamhet. Undantaget för körning i täkter bör endast anses gälla dem som arbetar med täkten eller efterbehandlingen av området. Körning på avslutade och efterbehandlade sådana områden bör däremot inte anses omfattas av undantaget.

Med särskilt anordnade tävlings- eller övningsområden bör endast avses anläggningar för motorsport som skall anmälas till kommunen enligt bilagan till förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd. Undantaget för särskilt anordnade tävlings- eller övningsom-

råden eller andra liknande områden bör inte anses omfatta slingor i terrängen utanför ett tävlings- eller övningsområde.

Med andra liknande områden bör kunna avses grusplaner som huvudsakligen används för t.ex. nöjesevenemang eller fordonsparkering.

Till 2 § TKF

Körning på mark i kalfjäll som är känslig för slitage bör undvikas. Fordon som körs på barmark på kalfjäll bör ha ett marktryck på högst 15 kPa. Marktrycket bör avse olastat fordon.

Med skador på naturmiljön bör avses skador på mark och vegetation samt skador och störningar på djurliv.

Endast fordon med bullernivåer understigande 82 dBA – mätt enligt ISO 362:1998 – bör användas vid barmarkskörning på kalfjäll.

Utsläpp till mark, vatten eller luft som kan ha en negativ inverkan på t.ex. naturmiljö och friluftsliv kan anses utgöra andra störningar av betydelse.

Till 3 § TKF

Med uppställning eller parkering i anslutning till väg bör avses uppställning eller parkering på område i direkt anslutning till väg såsom vägren eller liknande. När fordon ställs upp eller parkeras i anslutning till väg bör detta ske så nära vägen som möjligt och så att trafikfara inte uppkommer.

Till 12 § första stycket TKF

Parkering av fordon i samband med arrangemang

Parkering av fordon i samband med arrangemang bör kunna vara ett särskilt skäl för undantag. Föreskrifter om undantag för parkering bör endast meddelas om det berörda området från slitagesynpunkt tål parkering av större omfattning.

Malmprospektering

Körning i samband med malmprospektering bör kunna vara ett särskilt skäl för dispens. Dispens bör inte medges för körning inom skyddade områden.

Körning på golfbanor

Rörelsehinder bör kunna vara ett särskilt skäl för undantag. Särskilt skäl för undantag kan även anses finnas för t.ex. funktionärer i samband med golf-tävlingar.

Motorsport

Föreskrifter med generella undantag för övningsverksamhet och tävlingar inom motorsport i terräng bör inte meddelas. Länsstyrelsen bör i varje enskilt fall ta ställning till om undantag i form av dispens kan medges.

Vid tillfällig körning på barmark, t.ex. vid enstaka tävlingar, som inte innebär att området förses med någon typ av anläggningar, t.ex. läktare, perma-

nent banmarkering eller dylikt, kan i vissa fall dispens från terrängkörningsförbudet medges för enskild eller anordnande klubb/förening. Dispensen bör medges för tävlingsdagen eller tävlingsdagarna och någon dag före och någon dag efter för förberedelser respektive efterarbete.

Körning i terräng i tränings- eller rekreationssyfte bör vanligen inte i sig anses utgöra ett särskilt skäl för dispens.

Hänsyn bör tas till forn- och kulturminnen i terrängen.

Rörelsehinder

Rörelsehinder bör kunna vara ett särskilt skäl för dispens. Dispens bör inte regelmässigt medges enbart på grund av rörelsehinder och för vilken typ av körning som helst. Myndigheten bör i varje enskilt fall ta ställning till ändamålet med körningen och tyngden i den enskildes behov i förhållande till områdets känslighet och allmänna naturvårds- och friluftslivsintressen.

I de fall körning medges bör endast körning inom visst avgränsat terrängområde medges, exempelvis nära bostad, kring en fiskesjö eller i ett jaktområde. Undantag för större områden, t.ex. hela län, bör inte medges. Undantag bör inte heller medges för körning inom skyddade områden.

Dispensen bör vara tidsbegränsad till förslagsvis tre till fem år, eller den kortare tid som rörelsehindret kan förväntas kvarstå. Åberopat rörelsehinder bör styrkas med läkarintyg som innehåller en beskrivning av rörelsehindret och en bedömning av rörelseförmågan i terräng samt behov av hjälpmedel.

Som rörelsehinder bör inte räknas enbart hög ålder.

Räddningstjänstens övningar

Särskilda skäl för dispens bör anses föreligga om en räddningstjänstövning är viktig för fullgörandet av räddningstjänstupdraget.

Transporter

Transport till fastighet på grund av äganderätt eller särskild rättighet till fastighet eller materialtransport av t.ex. byggmaterial, bör kunna vara ett särskilt skäl för dispens. I första hand bör körning ske i snötäckt terräng. För att undantag skall kunna medges för körning på barmark, bör sökanden kunna visa att transporten inte kan ske under tid då marken är snötäckt och att det inte finns några andra rimliga transportmöjligheter.

Till 16 § TKF

Länsstyrelsen bör alltid samråda med kommunen då förbud eller föreskrift kan komma att påverka kommunens planering eller andra verksamheter, om påverkan inte är av ringa betydelse. Länsstyrelsen bör även samråda med kommunen om föreskrift eller förbud kan komma att röra ett betydande antal människor eller verksamhetsutövare eller avser områden som är geografiskt omfattande.

NFS 2005:1

Dessa allmänna råd börjar gälla när de utkommer från trycket, varvid allmänna råd 91:8, terrängkörningslagen, upphör att gälla.

Naturvårdsverket

LARS-ERIK LILJELUND

Kristina Labba
(Skötselenheten)